

บทคัดย่อ

T157829

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของระบบงานสำรวจของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ในปีงบประมาณ 2546 (1 ตุลาคม 2545 – 31 ตุลาคม 2546) และ 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของระบบงานสำรวจ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลสถิติภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลงบประมาณรายจ่าย ข้อมูลพัสดุครุภัณฑ์ ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและข้อมูลจากเอกสารการสำรวจ (แบบสำรวจ4) ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ โดยเก็บรวบรวมจากการออกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสำรวจจำนวน 30 ราย

ผลการศึกษาค้นคว้าและผลตอบแทน พบว่าในปีงบประมาณ 2546 นั้น ระบบงานสำรวจให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า โดยในด้านต้นทุนประกอบด้วยต้นทุนแจ้งจัดจำนวน 125,962.50 บาท และต้นทุนไม่แจ้งจัด จำนวน 541,399.88 บาท รวมเป็นต้นทุนทั้งสิ้นจำนวน 667,362.38 บาท ในด้านผลตอบแทนประกอบด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่สามารถจัดเก็บได้จากผู้ประกอบการรายใหม่ที่เจ้าหน้าที่สำรวจนำเข้าสู่ระบบภาษี จำนวน 582,387.95 บาท และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบภาษีแล้ว ชำระเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากการเข้าสำรวจสถานประกอบการของเจ้าหน้าที่สำรวจ จำนวน 3,641,607.80 บาท รวมเป็นภาษีทั้งสิ้น จำนวน 4,223,995.75 บาท ดังนั้น ผลตอบแทนมากกว่าต้นทุน จำนวน 3,556,633.37 บาท โดยมีสัดส่วนของต้นทุนต่อผลตอบแทนที่สูงคือ ผลตอบแทน 100 บาท มีต้นทุนของระบบงานสำรวจ 15.80 บาท

ในด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของระบบงานสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำรวจเห็นว่าปัญหาด้านการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษีที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ 1) ปัญหาการกำหนดจำนวนรายที่ต้องสำรวจเท่ากันทุกพื้นที่ (พื้นที่เป้าหมาย 5 ราย/คน/วัน รายเป้าหมายและหรือนิติบุคคลตั้งใหม่ 2 ราย/คน/วัน) โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ 2) ปัญหาด้านการบริหารเวลาในแต่ละวันที่ออกสำรวจเพื่อให้ได้จำนวนรายตามเป้าหมาย และ 3) ปัญหาการติดตามผู้ประกอบการให้มาชำระภาษีตามกำหนด สำหรับปัญหาด้านองค์ประกอบของระบบงานสำรวจนั้น เจ้าหน้าที่สำรวจเห็นว่าปัญหาสำคัญที่สุดได้แก่ 1) ปัญหาขาดมาตรการลงโทษที่เด็ดขาดและรวดเร็วต่อผู้กระทำผิดทางภาษี 2) ปัญหาต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกจากงานสำรวจ และ 3) ปัญหาผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษี

ABSTRACT

TE 157829

The objectives of this study are :1) to investigate cost and benefit of the survey system of Chiang Mai Area Revenue office 2 in fiscal year 2003 (October 1st, 2002 – September 30th, 2003) and 2) to study survey officers' attitude and their problems and obstacles concerning the survey system. The data for the first objective are secondary data. There are recorded expenditure budget data, inventory data, durable articles data, the result from levy of personal income tax data and survey's document data (survey form 4) collected by Chiang Mai Area Revenue office 2. The data for the second objective are primary data, which are collected by using questionnaires from 30 survey officers.

The study shows that in fiscal year 2003, The Survey System earns worth benefit. The cost is composed of explicit cost of 125,962.50 Baht and implicit cost of 541,399.88 Baht, which amount total cost of 667,362.38 Baht. The benefit is composed of personal income tax from new entrepreneurs who are brought into the tax system by the Survey System is 582,387.95 Baht. Revaluating tax bases of entrepreneurs who have already in the tax system contributed to an incremental increase of tax revenue of 3,641,607.80 Baht. The total amount of benefit attributable to the work of the Survey System is therefore 4,223,995.75 Baht then, benefit is more than cost 3,556,633.37 Baht. The ratio of benefit to cost is therefore very high. The cost of getting 100 Baht of tax revenue is 15.80 Baht.

As for the study on the attitudes, problem and obstacles of the Survey System, it is found that the important problems from working with tax payers are: 1) the number of entrepreneurs targeted to be covered by each Survey System area is more or less the same regardless of difference in economics activities in each area, 2) time management problem in each day to reach the target set and 3) how to get entrepreneurs to pay tax on time. With regard to the Survey System itself, three problems were expressed by most officers. They are 1) lack of effective punishment measures to tax offenders, 2) the officers have to do other duties besides survey duty and 3) dealing with entrepreneurs who are lack of knowledge and understanding of the Survey System and tax system as a whole.